

## Pomen medgeneracijskega sodelovanja za starostnike v tretjem in četrtem življenjskem obdobju

Bojan Macuh\*

Fakulteta za komercialne in poslovne vede, Lava 7, 3000 Celje, Slovenija

E-naslov: bmacuh@gmail.com

### **Povzetek:**

**Raziskovalno vprašanje:** Ali je medgeneracijsko sodelovanje pomembno za starostnike?

**Namen:** Namen raziskave je bil ugotoviti pomen medgeneracijskega sodelovanja pri starostnikih v tretjem in četrtem življenjskem obdobju v domovih za starejše.

**Metoda:** Uporabljena je bila namizna in terenska raziskava. Poleg študije literature so bili analizirani statistični podatki Statističnega urada RS. Za pridobitev stališč smo izvedli terensko raziskavo po slovenskih domovih za starejše. Vključeni so bili naključni starejši. Kot metodo za pridobivanje podatkov smo izvedli anketiranje, za obdelavo podatkov pa smo uporabili SPSS 20. V raziskavi, ki je bila opravljena leta 2017, je sodelovalo 390 bivajočih starostnikov v domovih za starejše v Pomurju.

**Povzetek rezultatov:** Ugotovili smo, da so starostniki ob vprašanju o medgeneracijskem druženju pogosto poudarili, kako se veselijo vsakega novega obiska otrok iz vrtca oz. osnovne šole in mladih srednješolcev, ki k nekaterim, v okviru obveznih izbirnih vsebin, prihajajo tedensko, in jim s kulturnim programom ali neposrednim druženjem (pogovor, družabne igre) popestrijo dneve bivanja v domu za starejše.

**Vpliv na družbo:** Menimo, da ima tovrstno raziskovanje pomemben vpliv na razvoj medgeneracijskega sodelovanja kot sestavnega dela sobivanja med generacijami v Sloveniji in družbi nasploh.

**Vpliv na organizacijo:** Ugotovitve raziskave so relevantne za domove za domove za starejše in druge oblike izven institucionalne oskrbe. Tako se lahko le-te povežejo pri medgeneracijskem sodelovanju in optimizirajo delo.

**Originalnost:** Raziskava o medgeneracijskem sodelovanju je ena izmed več izvedenih tovrstnih pri nas.

**Omejitve raziskave:** Ovire starostnikov, s katerimi se srečujejo v okviru institucionalne in tudi izven institucionalne oskrbe (slabovidnost in naglušnost pri izvajanju anketiranja).

**Ključne besede:** staranje, starost, prostčasne dejavnosti, medgeneracijsko sodelovanje, starostniki.

## 1 Uvod

Staranje je z znanstvenega in strokovnega vidika proces, v katerega sodijo različna obdobja starosti. Ljudje v tretjem in kasneje četrtem življenjskem obdobju imajo na voljo veliko prostega časa in vanj lahko starostniki vključijo tudi različne aktivnosti na področju medgeneracijskega sodelovanja, druženja in sožitja.

\* Korespondenčni avtor / Correspondence author

Prejeto: 1. oktober 2019; revidirano: 22. oktober 2019; sprejeto: 25. oktober 2019. /

Received: 1st October 2019; revised: 22nd October 2019; accepted: 25th October 2019.

Sodobna družba in življenje v njej je zelo razgibano, k temu, ob starostnikih oziroma starih, veliko pripomorejo tudi mladi. Njihovi pogledi na svet se razlikujejo od pogleda starejših v tretjem in četrtem življenjskem obdobju, kako svojstven je njihov način življenja (oblačenje, prehrana, uporaba tehnologije, želja po odkrivanju novega idr.) in zakaj je nekako predrugačen način sobivanja s starši in posledično tudi s starimi starši. Prav to in še marsikaj nas opozarja, da je čas za spremembe.

V institucionalni oskrbi imajo za to na voljo veliko aktivnosti, v katere vključujejo starostnike različnih starostnih obdobj, kateri bivajo v domovih za starejše. K sodelovanju pristopijo tudi zaposleni, veliko krat pa povabijo medse tudi najmlajše iz vrtce, osnovni in srednjih šol. Slednjih so starostniki tudi najbolj veseli.

Starostniki v odnosu do mladih so veliko krat mnenja, da v družbi ne morejo dovolj dobro izraziti vsega svojega potenciala, ki ga posedujejo. Opozarjajo celo, da so velikokrat kršene njihove pravice na različnih področjih. Tako menijo npr., da ne čutijo priznanja, spodbujanja in podpiranja svojega prispevka v družbi. Čutijo, da največkrat nimajo možnosti sodelovanja v gospodarskem, političnem in družbenem življenju, še več, nimajo možnosti za plačano delo po upokojitvi, čeprav se v zadnjem obdobju iz leta v leto tudi to vsaj malenkost izboljšuje. Hkrati pa družba ne upošteva potreb starejših in spoštovanja njihove pravice do dostojnega življenja. Dogaja se, da ne priznava njihove vloge v prostovoljnem udejstvovanju, čeprav so prav na tem področju, ob sodelovanju tudi z mladimi, zelo pomemben družbeni dejavnik. Večkrat menijo, da nimajo enakih možnosti dostopa do informacij s pomočjo moderne tehnologije, do izobraževanja, moti pa jih tudi odnos mlajših generacij do bolnih in invalidnih ljudi, navaja Macuh (2017, str. 53–71). O teh problemih starostnikov v odnos z do mladimi in mladimi v odnosu do njih bomo podrobneje spregovorili v osrednjem poglavju, ko bomo pisali o medgeneracijskem sodelovanju.

## 2 Teoretična izhodišča

Starost se lahko enači s časom, ki je pretekel od rojstva koga ali nastanka česa, in kot dobo v človeškem življenju od zrelih let do smrti (Bajec idr., 1997, str. 1304). Po Accettu (1987, str. 20) pa je »starost živega bitja čas, ki je pretekel od trenutka njegovega nastanka, natančneje, starost celic, tkiv, organov in organizma kot celote in je le ena izmed postaj v človekovem življenju na poti od rojstva do smrti«.

V sodobnem času skoraj več ne uporabljamo termina »starost«, za katerega mnogi ljudje menijo, da ima slabšalen prizvok, pač pa tretje in četrto življenjsko obdobje. Za Stuart-Hamiltona (2006, str. 25) je »tretje življenjsko obdobje aktiven in neodvisen slog poznega življenjskega obdobja. V četrtem življenjskem obdobju je to zanj čas, ko so starejši odvisni od drugih.«

Če je starost življenjsko obdobje, pa je staranje proces, kamor le-to sodi. Po oceni Ramovša (2003) staranje poteka vse življenje. Največji pomen ima v starosti. Izraz se uporablja, ko

govorimo o tem pri človeku ne glede na njegovo starost. Dejansko je to sožitje treh generacij. Starost se dejansko začne s tretjim življenjskim obdobjem. Opredeľuje se s kronološkega, funkcionalnega in doživljajskega vidika (Ramovš, 2003).

V okviru programov za kakovostno staranje je vedno bolj pomembno medgeneracijsko sodelovanje. Ker nas zanima predvsem, kako to poteka na relaciji mladi – odrasli in odrasli – odrasli, bomo v nadaljevanju predstavili dejavnike in značilnosti tovrstnega sodelovanja in opredelili aktivno medgeneracijsko sodelovanje v enem izmed programov za kakovostno življenje starostnikov, tj. v domovih za starejše, kjer smo tudi izvajali raziskavo in bili neposredno priča obema oblikama medgeneracijskega sodelovanja in tudi vseživljenjskega učenja.

Nesporno je tovrstnega sodelovanja zelo veliko, saj je bil trend za institucionalno (torej v domu) bivanje intenzivno zaznaven v zadnjih 40 letih. Starostnikom omogočajo, da kakovostno preživljajo dni v domu za starejše in se s pomočjo solidarnostnega udejstvovanja strokovnih delavcev, sostanovalecev in tudi zunanjih sodelavcev aktivno vključujejo v vse procese vseživljenjskega učenja, ki jih izvajajo v domovih za starejše.

Medgeneracijski odnos poteka že doma, pred odhodom starostnikov v domove za starejše, v razširjeni družini. Starostniki (kot stari starši) so predvsem v vlogi varuhov, vzgojiteljev in učiteljev (Brečko, 1999, str. 54–58). Mladi in starostniki morajo imeti možnost pozitivnega komuniciranja in sodelovanja na različnih področjih. Skupno prostovoljno delo obeh starostnih skupin v družini bo pripomoglo k boljšemu medsebojnemu spoznavanju. Starejši naj mladim priskočijo na pomoč s svojimi izkušnjami in življenjsko modrostjo, mladi pa lahko starejšim ponudijo družabništvo (to v domovih za starejše že poteka) in pomoč v gospodinjstvu, še posebej pri opravljanju težjih fizičnih del doma (tudi teh oblik pomoči in sodelovanja je v zadnjem obdobju zelo veliko).

Za medgeneracijsko učenje je velikega pomena medgeneracijska solidarnost. Ta je sestavljena iz več solidarnosti. Bengston in Roberst (1991, str. 857) jih delita na:

- asociacijske solidarnosti (interakcije in skupne aktivnosti),
- čustvene solidarnosti (pozitivna čustva in njihova vzajemnost),
- konsenzualne solidarnosti (skladnost vrednot, stališč in prepričanj),
- funkcionalne solidarnosti (pomoč, izmenjava resursov),
- informativne solidarnosti (izvrševanje družinskih norm in dolžnosti) in
- strukturne solidarnosti (struktura in karakteristike družine ter njenih članov).

V nadaljevanju prikazujemo šest elementov medgeneracijskih solidarnosti z nominalnimi definicijami in primeri empiričnih indikatorjev.

*Emocionalna solidarnost* označuje tip in stopnjo pozitivnih čustev o družinskih članih in se običajno opazuje na podlagi ocene naklonjenosti, bližine, razumevanja, zaupanja, spoštovanja ter ocene zaznane recipročnosti pozitivnih čustev (Bengston in Roberts, 1991).

*Funkcionalno solidarnost* avtorja imenujeta funkcionalna solidarnost. Funkcionalna solidarnost označuje izmenjavo različne vrste opore med starši in otroki.

*Strukturna solidarnost* označuje strukturo priložnosti za druženje in stike med starši in otroki in se običajno opazuje na podlagi tipa gospodinjstva, števila družinskih članov in geografske bližine družinskih članov ter povezanost, ki označuje pogostost in vzorce družinske interakcije, tj. predvsem na podlagi pogostosti stikov med starši in otroki, ugotavljata Filipič Hrast in Hlebec (2015, str. 91), ki v raziskavi, katero sta opravili, zaključita, da so v medgeneracijskih izmenjavah v ospredju predvsem opora v primeru bolezni in finančna pomoč, vendar so v teh odnosih pomembni tudi emocionalna opora in druženje (predvsem za starše). Analize so tudi pokazale, da je večina odnosov med starši in otroki kompleksnih in da si slednji izmenjujejo večje število različnih vrst opore. Močna pa ni le funkcionalna solidarnost med starši in otroki, ampak tudi emocionalna in strukturna solidarnost ter povezanost. Stiki med otroki in starši so namreč v večji meri vsakodnevni (v približno dveh tretjinah primerov), pogosto je skupno bivanje oziroma bivanje v neposredni bližini, tako starši kot otroci pa zelo visoko ocenjujejo pomembnost drugega (Filipič Hrast in Hlebec, 2015, str. 93).

Tabela 1. Šest elementov medgeneracijskih solidarnosti z nominalnimi defincijami in primeri empiričnih indikatorjev (po Bengston in Schrader (1982); McChesney in Bengston (1988) v Izuhara, 2010, str. 34)

<b>Oblika</b>	<b>Nominalna defincija</b>	<b>Empirični indikatorji</b>
Družbena solidarnost	Pogostost in vzorci interakcije v različnih oblikah dejavnosti, v katere so vključeni družinski člani.	1 Pogostost medgeneracijskih stikov (npr. osebno, po telefonu, preko pošte) 2 Oblike skupno preživetih dejavnosti (npr. rekreacija, posebne priložnosti itd.)
Emocionalna solidarnost	Oblika in stopnja pozitivnih čustev do družinskih članov in stopnja obojestranskih čustev.	1 Stopnje naklonjenosti, topline, bližine, do družinskih članov. 2 Stopnje zaznanih obojestranskih
Konsenzualna solidarnost	Stopnja strinjanja o vrednotah, vedenju in prepričanjih med družinskimi člani.	1 Meddružinska složnost med posameznimi kazalniki določenih vrednot, vedenj in prepričanj. 2 Stopnje zaznanih podobnosti z ostalimi družinskimi člani o vrednotah, vedenjih (odnosu) in prepričanjih.
Funkcijska solidarnost	Stopnja pomoči in izmenjava virov.	1 Pogostost medgeneracijskih izmenjav pomoči (npr. finančne, fizične in čustvene) 2 Stopnje vzajemnosti v medgeneracijski izmenjavi sredstev (virov).
Normativna solidarnost	Moč predanosti izpolnjevanju družinskih vlog in izpolnjevanju sinovskih/hčerinskih obveznosti.	1 Stopnje pomembnosti družinskih in medgeneracijskih vlog. 2 Stopnje moči sinovskih/hčerinskih obveznosti.
Strukturna solidarnost	Struktura priložnosti za medgeneracijske odnose izražena v	1 Stanovanjska bližina sinovskih/hčerinskih 2 Število družinskih članov

Vir: Bengston in Roberts (1991, str. 857).

Tudi v okviru naše raziskave smo ugotovili, da se tovrstne solidarnosti pri aktivnostih starostnikov v domu za starejše prepletajo, ker so kompleksne in med seboj pogojene. Ugotavljamo, da nekaterih sploh ne bi mogli izvajati, če ne bi bilo interakcije in vzajemnosti soudeleženih oziroma ljudi, ki jim vrednote, kot so npr. sodelovanje, spoštovanje starejših in njihovih izkušenj, solidarnost ali zavedanje o pomenu socialne vključenosti starejših oziroma možnosti njihove osamljenosti ali želje po spoznavanju novega, koristnega zanje, veliko pomenijo. Ob izvajanju medgeneracijskega učenja je zelo zaželeno razumevanje družinskih članov in njihovo posredno in neposredno vključevanje v bivanje in življenje njihovih svojcev (starostnikov) v domovih za starejše.

### 3 Metoda

Raziskavo, s pomočjo katere bomo predstavili pomen medgeneracijskega sodelovanja, smo izvedli v domovih za starejše v Pomurju v letu 2017 med starostniki, ki so starejši nad 65 let. Raziskovalni vzorec je zajel 390 bivačih starostnikov, pri čemer je bila populacija 906 starostnikov.

V nadaljevanju navajamo domove za starejše, kjer smo izvedli raziskavo, in število anketiranih starostnikov po posameznih domovih glede na število bivačih v domovih za starejše:

- Dom starejših Rakičan (94 anketiranih starostnikov od 255 bivačih v domu za starejše (v nadaljevanju zgolj številčni prikaz),
- Dom starejših Rakičan – Enota Sv. Elizabeta Rogašovci (15 anketiranih od 35 bivačih starostnikov),
- Dom starejših Rakičan – enota Murska Sobota (35 anketiranih od 66 bivačih starostnikov),
- Dom starejših Lendava (63 anketiranih od 165 bivačih starostnikov),
- Zavod Sv. Cirila in Metoda Beltinci (30 anketiranih od 60 bivačih starostnikov),
- Dom starejših Občanov Gornja Radgona (75 anketiranih od 122 bivačih starostnikov),
- DOSOR – Dom starejših Radenci (59 anketiranih od 142 bivačih starostnikov) in
- Dom Danijela Halasa Velika Polana (19 anketiranih od 61 bivačih starostnikov).

### 4 Rezultati

V nadaljevanju predstavljamo postopek pridobivanja rezultatov za odgovor na zastavljeno raziskovalno vprašanje: Ali je medgeneracijsko sodelovanje pomembno za starostnike?

Tabela 2. Število (f) in strukturni odstotek (f %) anketirancev po spolu

Spol	f	f %
Moški	173	44,5

Ženski	216	55,5
Skupaj	389	100,0

V raziskavi je sodelovalo več žensk kot moških, in sicer je bilo od 390 anketirancev 214 starostnikov ženskega spola (55,5 %) in 176 starostnikov moškega spola (44,5 %).

Tabela 3. Število (f) in strukturni odstotek (f %) anketirancev glede na starost

Starost	f	f %
65 do 75 let	147	37,8
76 do 85 let	136	35,0
Več kot 85 let	106	27,2
Skupaj	389	100,0

Največ anketiranih (žensk in moških) starostnikov je bilo v starostni skupini od 65 do 75 let, in sicer 147 ali 37,8 %. 137 ali 35 % anketiranih starostnikov je bilo v starostni skupini od 76 do 85 let in 106 ali 27,2 % anketiranih starostnikov je bilo starih več kot 85 let.

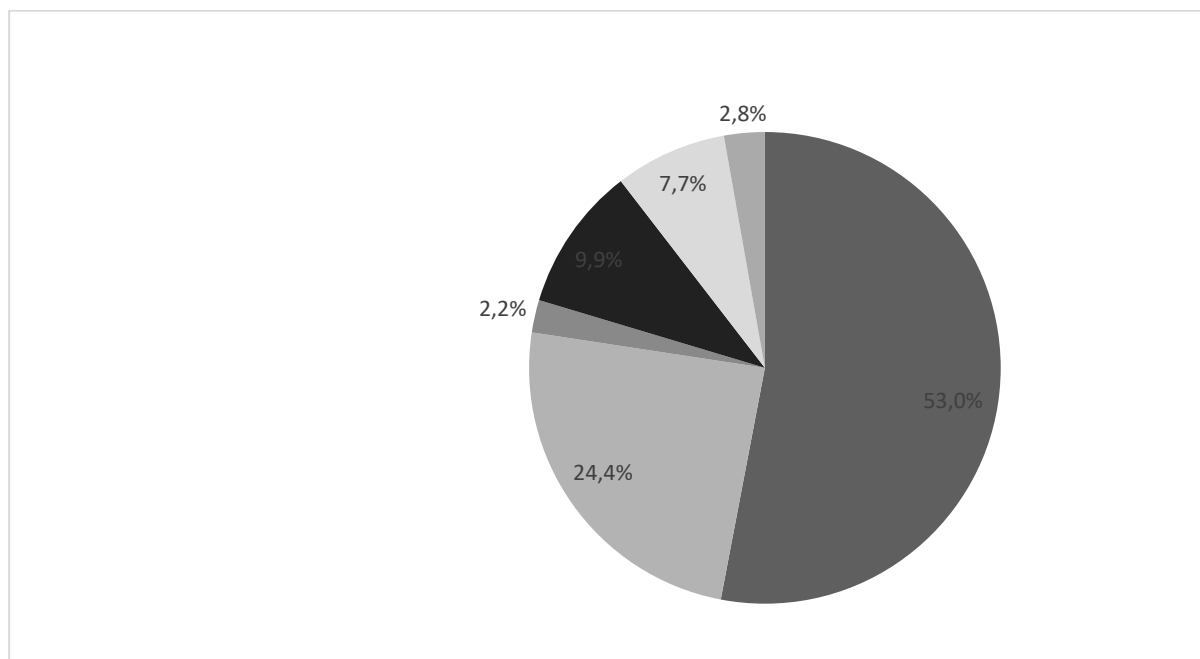
Tabela 4. Število (f) in strukturni odstotek (f %) anketirancev glede na leta bivanja v domu za starejše

Leta bivanja v domu za starejše	f	f %
0 do 5 let	268	68,9
6 do 10 let	100	25,7
Več kot 10 let	21	5,4
Skupaj	389	100,0

Kar 269 ali 68,9 % anketiranih starostnikov je odgovorilo, da bivajo v domu za starejše občane med 0 do 5 let. 100 ali 25,7 % jih biva v domu za starejše od 6 do 10 let in le 21 ali 5,4 % jih živi v domu za starejše že več kot 10 let.

Iz odgovorov je razvidno, da je med anketiranimi starostniki v domovih za starejše, kjer smo izvajali anketiranje, največ (68,9 %) takih, ki v njih bivajo krajši čas (od 0–5 let).

V domovih za starejše poteka kar nekaj aktivnosti vseživljenjskega učenja (npr. medgeneracijsko druženje, učenje tujega jezika, računalništvo, ročne spretnosti, delo na vrtu). Zanimalo nas je, ali se jih starostniki udeležujejo in kako pogosto. Predvsem pa nas je zanimalo, ali se starostniki v tretjem in četrtem življenjskem obdobju poslužujejo in veselijo aktivnosti v okviru medgeneracijskega sodelovanja. Rezultati so zelo zanimivi, kar je mogoče razbrati iz Slike 1.



Slika 1. Udeležba anketiranih starostnikov v vseživljenjskem učenju v domu za starejše

Več kot polovica anketiranih starostnikov oziroma 53,0 % je navedla, da se udeležujejo medgeneracijskega druženja. 24,4 % se jih uči tujega jezika. 9,9 % se jih v okviru vseživljenjskega učenja udeležuje aktivnosti na področju ročnih spretnosti. 7,7 % se jih udeležuje dela na vrtu in urejanju le-tega. 2,2 % preživlja čas ob računalniku, 2,8 % pa jih je navedlo, da se udeležujejo drugih aktivnosti, ki pa jih nismo opredelili oziroma povpraševali po njih. Na osnovi rezultatov lahko pritrdilno odgovorimo na raziskovalno vprašanje, da je medgeneracijsko sodelovanje pomembno za starostnike.

V teoretičnem delu vsebine smo podali osnovne dejavnosti, ki potekajo v okviru medgeneracijskega sodelovanja. Ugotavljamo, da se starostniki udeležujejo različnih (srečanja z otroki iz vrtca in osnovne šole, srečanja z vrstniki iz drugih domov za starejše, idr.). Poudarimo lahko, da je medgeneracijsko sodelovanje, vzajemnost in solidarnost pri starostnikih v tretjem in četrtem življenjskem obdobju zelo pomembno ne glede na to, kje se le-ti nahajajo (doma, v domovih za starejše ali kateri koli drugi obliki izven institucionalne oskrbe).

## 5 Razprava

Glede na dejstvo, da je več kot polovica (53 %) anketiranih starostnikov odgovorila, da se udeležujejo medgeneracijskega druženja, ki je prav tako ena izmed oblik vseživljenjskega učenja, nas niso presenetili odgovori, da se manj udeležujejo ostalih oblik. Posamezniki so večkrat poudarili, da bi se udeleževali vseživljenjskega učenja, če bi jim to omogočalo zdravje.

Starostniki so ob vprašanju o medgeneracijskem druženju pogosto poudarili, kako se veselijo vsakega novega obiska otrok iz vrtca oziroma osnovne šole in mladih srednješolcev, ki k nekaterim v okviru obveznih izbirnih vsebin prihajajo tedensko, in jim s kulturnim programom ali neposrednim druženjem (pogovor, družabne igre) popestrijo dneve bivanja v domu za

starejše. Sicer pa medgeneracijski odnos poteka že doma, pred odhodom starostnikov v domove za starejše, v razširjeni družini, kjer so starostniki kot stari starši predvsem v vlogi varuhov, vzgojiteljev in učiteljev, kot navaja Brečko (1999, str. 54–58). Vsekakor pa mora biti mladim in starostnikom dana možnost pozitivnega komuniciranja in sodelovanja na različnih področjih. Tako lahko skupno prostovoljno delo obeh starostnih skupin pripomore k boljšemu medsebojnemu spoznavanju in razumevanju. Starejši naj mladim priskočijo na pomoč s svojimi izkušnjami in življenjsko modrostjo, mladi pa lahko starejšim ponudijo družabništvo in jih tudi naučijo kaj novega (npr. uporabe računalnika). Medgeneracijsko sodelovanje ni novo. Znanje se je nekoč prenašalo iz roda v rod, ob določenih prilikah, in je bilo posledica skupnega življenja v istem gospodinjstvu. Temu danes rečemo medgeneracijsko učenje. Razlika je v tem, da se danes ne dogaja več samo v ožjem krogu oziroma v krogu družine, temveč je dobilo širše razsežnosti. Učimo se v različnih skupinah, na delovnem mestu, v formalnih in neformalnih oblikah. Izobraževalne politike v namene medgeneracijskega učenja uvajajo tudi mnoge projekte (tudi s pomočjo ESS skladov). Spodbujajo izobraževanje po celotni šolski vertikali.

Sodobnejše pojmovanje medgeneracijskega sodelovanja je zaradi načina življenja in družbenega razvoja razširjeno, saj so medgeneracijske učne dejavnosti (Kump in Jelenc Krašovec, 2009) povezane z ohranjanjem družbenega delovanja, lahko potekajo na mnogih področjih (npr. kot ohranjanje čiste okolice, kulturno življenje, ohranjanje skupnostnega mentalnega zdravja, razumevanja vrednot in položaja drugih, medsebojno komuniciranje, itd.). Menimo, da se starostniki zavedajo pomena prenosa znanja, zato so pripisali tolikšen pomen medgeneracijskemu druženju.

## 6 Zaključek

Ugotovitve so pokazale, da so starostniki ob vprašanju o medgeneracijskem druženju pogosto poudarili, kako se veselijo vsakega novega obiska otrok iz vrtca oz. osnovne šole in mladih srednješolcev, ki k nekaterim, v okviru obveznih izbirnih vsebin, prihajajo tedensko, in jim s kulturnim programom ali neposrednim druženjem (pogovor, družabne igre) popestrijo dneve bivanja v domu za starejše.

Medgeneracijsko sodelovanje prinaša starostnikom in tudi mladim novo kakovost življenja in zagotavlja občutek sprejetosti in varnosti v kraju, kjer živi (doma, dom za starejše, druge oblike izven institucionalnega varstva), lajša osamljenost, hkrati pa izboljšuje duševno in telesno zdravje.

Ugotavljamo, da ima tovrstno raziskovanje pomemben vpliv na razvoj medgeneracijskega sodelovanja kot sestavnega dela sobivanja med generacijami v Sloveniji in družbi nasploh. Raziskava o medgeneracijskem sodelovanju je ena izmed tovrstnih pri nas in pomembno vpliva na razvoj obravnavane problematike.

Menimo, da bi bilo v prihodnje potrebno raziskavo nadgraditi z raziskavo pomena medgeneracijskega sodelovanja za sodelujoče v tem procesu, torej ne le starostnike, temveč tudi mlade, sovrstnike, družinske člane in ostale, ki so pomembni za starostnike v tretjem in četrtem življenjskem obdobju.



Ovire starostnikov, s katerimi se srečujejo v okviru institucionalne in tudi izven institucionalne oskrbe (slabovidnost in naglušnost pri izvajanju anketiranja) v primeru tovrstnih raziskav pomembno vplivajo na izvedbo. Na osnovi tega je bilo izvedenih veliko individualnih izpolnjevanj anketnih vprašalnikov in pogovorov.

Sklenemo lahko, da je medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje je vse bolj zavestna odločitev in v starajoči družbi postaja nujna. Pomeni elemente, ki jih povezujemo z izmenjavo izkušenj in spoznanj, druženje, učenje, pomoč ene generacije drugi, ustvarjanje, ohranjanje in širjenje socialne mreže ter ohranjanje materialne varnost in kulturne dediščine, vseživljenjsko izobraževanje in učenje idr.

## Reference

1. Accetto, B. (1987). *Starost in staranje. Osnove medicinske gerontologije*. Ljubljana: Cankarjeva založba.
2. Bajec, A., Jurančič, J., Klopčič, M., Legiša, L., Suhadolnik, S., Tomšič, F. (1997). *Slovar slovenskega knjižnega jezika*. Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti, Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša. Ljubljana: DZS.
3. Bengston, V. L. & Roberts, R. E. L. (1991). Intergenerational Solidarity in Aging Families: An Example of Formal Theory Construction. *Journal of Marriage & Family* 53 (4): 856–870.
4. Brečko, D. (1999). Leto 1999 – mednarodno leto starejših. V: *Otrok in družina*, letnik 1999, 10, str. 54–58.
5. Filipič Hrast, M. in Hlebec, V. (2015). *Staranje prebivalstva: Oskrba, blaginja in solidarnost. (Univerzitetni učbenik)*. Ljubljana: Založba FDV.
6. Goriup, J. (2015). *Vpliv institucionalnega bivanja na družbeni status in avtonomijo starostnika*. Novo Mesto: Fakulteta za zdravstvene vede.
7. Kump, S. in Jelenc Krašovec, S. (2009). *Vseživljenjsko učenje – izobraževanje starejših odraslih*. Ljubljana: Pedagoški inštitut.
8. Macuh, B. (2017). *Življenjski slog starejših v domovih za starejše*. Ljubljana: Andragoška spoznanja. 23/1, str. 53–71.
9. Macuh, B. (2017). *Življenjski slog starostnikov v domovih za starejše*. Maribor: Kulturni center Maribor, Frontier.
10. Macuh, B. (2019). *Medgeneracijsko sodelovanje: Potreba in zahteva časa*. Maribor: Kulturni center.
11. Ramovš, J. (2003). *Kakovostna starost: socialna gerontologija in gerantogogika*. Ljubljana: Inštitut Antona Trstenjaka.
12. Stuart-Hamilton, I. (2006). *The psychology of ageing*. London: Jessica Kley.

\*\*\*

Doc. dr. Bojan Macuh je prof. soc. in slov. Doktorski študij je zaključil na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem, pred tem pa magistrski študij sociologije na Filozofski fakulteti Univerze v Mariboru. Od leta 2009 je predavatelj na Fakulteti za poslovne in komercialne vede v Celju, kjer predava sociologijo in psihologijo in etiko. Na Gea College v Ljubljani občasno predava od leta 2013 poslovno etiko in organizacijsko kulturo. Na Višji šoli za kozmetiko in velnes predava predmet čustvena inteligenca in osebnostni razvoj. Je avtor in soavtor znanstvenih in strokovnih monografij ter več znanstvenih, strokovnih in poljudnih člankov. Hkrati je avtor tudi več leposlovnih del za odrasle, mladino in otroke. S svojimi prispevki je sodeloval na več mednarodnih znanstvenih konferencah.

\*\*\*

### **Abstract:**

## **The Importance of Intergenerational Cooperation for the Elderly in the Third and Fourth Ages**

**Research question:** Is intergenerational cooperation important for the elderly?

**Purpose:** The purpose of the research was to establish the importance of intergenerational cooperation for the elderly in the third and fourth ages in homes for the elderly.

**Methods:** A desk and field research was used. In addition to the literature study, statistical data of the Statistical Office of the Republic of Slovenia were analysed. A field research in Slovenian homes for the elderly was conducted to obtain the positions. Randomly chosen elderly were included. Interviewing was performed as a method of data acquisition and SPSS 20 was used for data processing. 390 older people residing in the homes for the elderly in Pomurje participated in the research conducted in 2017.

**Summary of results:** We found that when asked about intergenerational socialising, the elderly often emphasised how much they look forward to each new visit of children from kindergartens or elementary schools and young secondary school students who come to some elderly weekly as a part of a compulsory elective course, and enrich their days of residing in a home for the elderly with a cultural programme or direct socialising (conversation, board games).

**Impact on society:** In our opinion this kind of research significantly influences development of intergenerational cooperation as an integral part of multi-generational coexistence in Slovenia and in societies in general.

**Impact on organisation:** The findings of the research are relevant to the homes for the elderly and other forms of care beyond institutional care. Thus, they can connect in intergenerational cooperation and optimise work.

**Originality:** Study on intergenerational cooperation is one of several studies of this kind in Slovenia.

**Limitations of research:** Obstacles met by the elderly in institutional as well as noninstitutional care (myopia and hearing impairment which made interviewing difficult).

**Keywords:** ageing, old age, leisure activities, intergenerational cooperation, the elderly.

Copyright (c) Bojan MACUH



Creative Commons License

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.